

เทศน์เช้า วันที่ ๑๘ พฤษภาคม ๒๕๕๐

พระอาจารย์สงบ มนฺตฺสฺนฺโต

ณ วัดป่าสันติพุทธาราม (วัดป่าเขาแดงใหญ่) ต.หนองกวาง อ.โพธาราม จ.ราชบุรี

เพราะธรรมวินัยนี้เพื่อความสะอาดนะ เพื่อความสะอาดของสังขม เพื่อความสะอาดของหมู่
สงฆ์ ธรรมและวินัย เห็นไหม การชักฟอก เวลาว่าสิ่งที่สกปรกในทะเลมันจะชัดเข้าหาฝั่ง สิ่งที่จะเข้า
หาฝั่ง นี้เราก็ตัดเรื่องใจของเรา ตัดเรื่องใจนะ เรื่องใจ สิ่งที่เขาชักสะอาดแล้ว เขาก็เก็บไว้มันจะสะอาด
นะ เวลามาใช้สอย เห็นไหม มันสกปรกเพราะว่าเอามาใช้สอยกับร่างกายเรา สิ่งของมันสกปรก สกปรก
เพราะร่างกายเราสกปรกนี่มันกระทบ แต่ของที่สะอาดแล้วสะอาด

แต่หัวใจไม่เป็นอย่างนั้นนะ หัวใจเดี๋ยวก็ดี เดี่ยวก็ทุกข์ เดี่ยวก็ร้อน เห็นไหม สบายใจ สบายใจ
มาก ทำความสงบของใจสงบมาก แล้วมันยังทำไมทุกข์อยู่ล่ะ? เพราะจิตนี้มันพลิกแพลง มัน
เปลี่ยนแปลงตลอดเวลา มันไม่สะอาดถึงที่สุด ถ้าสะอาดถึงที่สุด มันต้องวิปัสสนา แต่ก่อนวิปัสสนา
เราว่าวิปัสสนากัน มันก็โดนหลอกนะ โดนกิเลสหลอก เห็นไหม เอาธรรมะของพระพุทธเจ้า ธรรมะ
ของพระพุทธเจ้านี้ลึกซึ้ง เห็นไหม ตรรกะไม่ได้ ตรีกเอาไม่ได้ ใช้ปรัชญาไม่ได้ แก้กิเลสไม่ได้ ธรรมะ
นี้ ปัญญาเข้าไปชำระได้ด้วยภาวนามยปัญญา

แต่เราก็ตริกเอา เราก็ตริกเอา ใช้ปัญญาด้วยกัน ใช้ปัญญาอย่างนี้ว่าเป็นปัญญาในศาสนา เพราะปัญญาศาสนา
อย่างนี้ แล้วความชะล่าใจ ความวางใจ แล้วพอมันตึกลับขึ้นมา มันกลับสกปรกอีก เห็นไหม ใจของเรา
มันไม่สะอาดที่เดียวหรอก มันจะเดี๋ยวสะอาด เดี่ยวพองใส เดี่ยวเศร้าหมอง เดี่ยวนี้ มันเดี๋ยวอยู่
ตลอดเวลา แล้วมันพลิกแพลงตลอดเวลา เราถึงประมาทไม่ได้ นี่เรื่องของเราเอง เรื่องของกิเลสเราเอง
นี่ เรายังไม่เข้าใจกิเลสของเราเองเลย แต่ครูบาอาจารย์ท่านเข้าใจเพราะอะไร?

ไม่ใช่ที่ท่านจะเก่งไปกว่าเราหรอก ท่านเข้าใจเพราะท่านเคยประสบการณ์อย่างนี้มาไง จิตใจที่
มันเคยพองใส จิตใจที่มันเคยเศร้าหมอง จิตใจที่เคยเจริญแล้วเสื่อม ใครบ้างไม่เคยประสบ แล้วเราเอง

เราภาวนาขึ้นมา พอเราเห็นว่าความฟ่องใส ความสะอาดสบาย แล้วเราก็มองสิ่งนั้นเป็นธรรม สิ่งนั้นเป็นธรรม เพราะเรายังไม่เคยเสื่อม เราขึ้นมาถึงจุดนั้น

แต่จิตทุกดวงใจนะ การประพฤติปฏิบัติมา มันต้องผ่านอุปสรรคมากมายหลายเลย มันเคยสะอาด มันเคยฟ่องใส มันเคยเศร้าหมอง มันเคยกลับกลอก มันเคยเป็นมาตลอดนะ แล้วคนที่เคยกลับกลอก เคยเป็นมานี้ แล้วเห็นการประพฤติปฏิบัติของเรา ทำไมเขาจะไม่รู้เรื่องในหัวใจของเราล่ะ?

จากใจดวงหนึ่งสู่ใจดวงหนึ่ง ถ้าใจดวงนั้นเคยประสบการณฺ์ตรงมาแล้ว เห็นสภาวะการณฺ์ เคยเศร้าหมอง เคยฟ่องใส เคยทุกข์เคยยากมา สิ่งนี้มันจะเตือนเรา เหมือนเลย เหมือนเรานี้ดูแลเด็กเลย เด็กมันจะตก เด็กมันจะหกล้มหกลูก เห็นนะ เด็กมันสนุกของมันนะ มันไม่เข้าใจหรอก มันสนุกของมัน แล้วผู้ใหญ่เป็นทุกข์เป็นร้อน แยกหนักในหัวใจนะ

แยกหนัก ถ้าเป็นความแยกหนัก แต่ถ้าไม่แยกหนัก มันก็เรื่องของเขานะ มันเรื่องของเขาเพราะอะไร เพราะเดี๋ยวเขาจะประสบการณฺ์ใจของเขา เดี่ยวของเขาจะต้องเสื่อมของเขาเป็นธรรมดา เพราะ! เพราะ สัพเพ ธมฺมา อนตฺตา มันเป็นอนตฺตา มันแปรสภาพ มันไม่เป็นความจริง

แต่ถ้าเป็นความจริงนะ “อกุปฺปธรรม ไม่แปรสภาพ” อกุปฺปธรรมนะสะอาด สะอาดจริงๆ ก็มีถึงคราวที่สะอาดจริงๆ แล้วสะอาดเลย แล้วมันจะไม่กลับกลอกอีกเพราะอะไร เพราะมันขาดไปแล้ว สิ่งที่เป็นเชื้อของความสกปรกใจ คุณติ เวลาเราเอาเสื้อผ้ามานุ่งห่ม เราห่มจีวร เห็นไหม นี่มันสกปรกเพราะอะไร เพราะว่าของเสียนในร่างกายมันขับออกมา

อันนี้ก็เหมือนกัน กิเลสในหัวใจของเรา อวิชชา ของเสียนมันอยู่ในหัวใจของเรา แล้วเราตัดมันออกไปเป็นชั้นเป็นตอนนะ ตัดออกไปนะ ตัดความเห็นผิดในร่างกาย ตัดความเห็นผิดเรื่องกามราคะ ตัดกามราคะขาดเลย ตัดความไม่รู้จักตัวเอง อวิชชาคือไม่รู้จักตัวเอง ตัดความไม่รู้จักตัวเอง เห็นไหม กามราคะเพราะไม่รู้จักตัวเอง แล้วเกิดกามราคะ มันถึงออกไปแสวงหาของมัน

แต่กามราคะตัดออกไปแล้วนะ แต่มันก็ยังไม่รู้จักตัวมันเอง เพราะตัวเราเองหลง ถึงได้ไปในความโลภ ความโกรธ ความหลง เห็นใหม่ เพราะตัวมันเองหลง มันถึงไปเรื่องของกามราคะ เป็นเรื่องของปฏิมะ แต่พอมันตัดออกมาแล้ว ตัวมันเองก็ไม่รู้จัก

ถ้ามันไม่รู้จักตัวมันเอง ทำความสะอาดถึงที่สิ้นสุด เห็นใหม่ สะอาดอย่างนี้สะอาดแบบบริสุทธิ์เลย แต่สะอาดเป็นวรรคเป็นตอนเข้ามา นี้อกุปปรกรรม อกุปปรกรรมเป็นสภาวะแบบนี้ มันเกิดมาจากไหน?

มันเกิดมาจากว่าเราต้องปล่อยวาง เห็นใหม่ เราต้องปล่อยวางของเราให้ได้ ปล่อยวาง คุณิ ทานทานนี้เริ่มต้นต้องมีศรัทธา มีความเชื่อ เราถึงสละทาน แต่เราไปติดในทานนะ เราไปกอดไว้กับทาน มันก็ไปไม่ได้ เห็นใหม่ มันก็ต้องไปศีล

ศีลคือความปกติของใจ ถ้าศีลคือความปกติของใจ มันก็ไม่แบกรับเรื่องของทาน ไม่แบกรับเรื่องของทานให้เป็นเรื่องของความหนักหน่วง เห็นใหม่ มันมีศีลเป็นปกติ ใจเรื่องของทานเป็นเรื่องธรรมดา จะทำด้วยความธรรมดาใจ ทำด้วยไม่ติดยึดใจ มันปล่อยวางใจ ทำเป็นสัจจะความจริง มีโอกาสก็ทำ ไม่มีโอกาสก็คราวหน้า คราวต่อไป มันไม่ติด

แต่ถ้าไปติดในทานนะ ไม่ได้ทำนะ เป็นความเดือดร้อน เห็นใหม่ มันไม่ปล่อย มันแบกไว้ มันเป็นคนทุกข์ เห็นใหม่ นี่ถึงว่ามรรคหยาบฆ่ามรรคละเอียด ถ้ามันปล่อยมามันก็ไปศีล ถ้าศีลมันเป็นปกติของใจ ปกติของใจก็ปกตินี้ ว่างๆ ว่างๆ ธรรมดา มันไม่เป็นสมาธิหรอก มันยังไม่เป็นสมาธิ มันเป็นคนเฉยๆ ปกติมันเป็นสมาธิ ถ้าสมาธิ มันต้องมีกำลังของมัน

ถ้าสมาธินะ คนเรานี้มีเงินสิ้นเปลืองนะ มันทำอะไรก็เป็นประโยชน์กับเรา คนมีเงินสิ้นเปลือ จะทำอะไรไม่ต้องเดือดร้อนกับใครเลย เพราะมันมีเงินสิ้นเปลือที่เราจะเป็นการใช้ประโยชน์กับเรา แต่ถ้าเราไม่มีอะไรมันเป็นปกติ ก็ปกตินี้ แต่ปกติไม่มีอะไรเลย ปกตินี้แห้งแล้ง ปกตินี้มีแต่ความเศร้าหมองปกติทำไมเศร้าหมองล่ะ

เพราะปกติอยู่ เพราะมันไม่รู้ทำอะไรมันก็เศร้าหมอง อย่างเรานี้เรปกติ เราอยู่ของเรา แต่เราทำอะไรไม่ได้ เราขยับเขยื้อนไม่ได้ เหมือนเราเข้าไปติดในซอกเหลือบ แล้วเราขยับตัวไม่ได้ มันยิ่งทุกข์เข้าไปใหญ่ เห็นไหม นี่ปกติไม่มีกำลัง แต่ถ้ามีกำลังนะ ติดซอกเหลือบไหน มันเอามือผลักทีเดียวหลุดหมดละ นี่ปกติถ้ามีกำลัง เห็นไหม

นี่สัมมาสมาธิกับมิจฉาสมาธิใจ ว่าว่างๆ ว่างๆ นั้นนะ สิ่งที่ว่าว่าง มันเป็นว่างเพราะความกดไว้ ว่างเพราะว่าเราศึกษามา เข้าใจว่าว่าง เขาบอกว่าธรรมะคือความว่าง ก็ว่าว่าง ว่างแล้วก็ปกติ เห็นไหมปกติ แต่ไม่มีกำลัง แต่ถ้าเป็นสัมมาสมาธินะ มันมีกำลังของมันนะ มันสดชื่นของมันนะ เหมือนเรามีเงินมหาศาล คนมีเงินทองมหาศาล ใครๆ ก็ต้องเข้าไปทำธุรกิจด้วย เพราะว่ามันเป็นเรื่องผลประโยชน์ทั้งนั้นเลย

นี่ก็เหมือนกัน ถ้าจิตมันมีกำลังของมัน มันเป็นสัมมาสมาธิ มันมีกำลังของมัน มันจะย้อนกลับไปวิปัสสนา นี่ใจ ถ้าวิปัสสนา วิปัสสนาเพราะมันชำระจิตใจ เราชำระความสะอาดจากภายนอก เห็นไหม ทำความสะอาดจากภายนอก เห็นไหม สิ่งที่ภายนอกเราทำความสะอาด มันสะอาดเลย สะอาดเลย เราเก็บไว้ ถ้ามาใช้อีกมันก็เป็นสกปรกอีก

นี่ก็เหมือนกัน ถ้าจิตมันบอกมันสะอาดชั่วคราว มันปกติชั่วคราว มันมีกำลัง พอมีกำลัง มันทำความสะอาดของมัน ถ้ามันยังเป็นตทั้งคปหानอยู่ มันก็กลับมาสกปรกอีก เพราะตทั้งคปหานมันยังมีเชื้ออยู่ ความสะอาดยังไม่สะอาดบริสุทธิ์ ความสะอาดมันยังมีเชื้อ มันยังไม่ได้กำจัดออกไป เห็นไหม ต้องวิปัสสนาซ้ำๆ การทำซ้ำนะ แล้วการทำซ้ำนี้

คูติ เสื้อผ้าหรือจิวรชัคแล้วสะอาดต้องเป็นอย่างนี้ จิวรมันก็เป็นจิวรนี้ เสื้อผ้าก็เป็นเสื้อผ้าสะอาดก็คือสะอาดเลย แต่ถ้ากิเลสไม่เป็นอย่างนั้น ชัคราวนี้เป็นอย่างนี้ ว่างอย่างนี้ อารมณ์เป็นอย่างนั้น ปล่อยวางอย่างนี้เพราะเหตุอย่างนั้น มันซักนะ มันซักแล้วซักเล่านะ มันซักแล้วมันไม่ออกมาเป็นจิวรอย่างนี้หรอก มันซักแล้วนะ เดี่ยวจิวรอย่างนี้ เอ้า..ทำไมตรงนี้มันมีปัญหาละ เอ้า..จิวรตรงนี้ทำไมมันต้องซ่อมตรงนี้ละ เอ้า..จิวรตรงนี้ทำไมมันไม่สมบูรณ์ละ เอ้า.. เหมือนกัน วิปัสสนาไปมันไม่

ออกมาเป็นสูตรสำเร็จ ถ้าออกเป็นสูตรสำเร็จนี้เป็นสัญญา แต่ถ้าเป็นสัจจะความจริง มันจะออกไปเป็นเพราะอะไร?

เพราะกิเลส เพราะความเห็นมันต่างๆ กัน เพราะความสงสัย ความลังเลมันมีเล่ห์มีเหลี่ยมของมัน เห็นไหม มันออกทีหนึ่งมันก็เห็นผลทีหนึ่ง ออกทีหนึ่งเห็นผลทีหนึ่ง เข้าแล้วเข้าไป เห็นไหม สิ่งนี้เหมือนกัน วิปัสสนาต้องเป็นอย่างนั้น มันไม่เป็นสูตรสำเร็จ ไม่เป็นว่าต้องเป็นอย่างนั้นตลอดไปนะ

ถ้าเป็นอย่างนั้นตลอดไปเขาเรียกติด เห็นไหม ไม่วาง ถ้าติดไม่วางนะ เหมือนกับเรากินอาหารมือแรกนี่อร่อยมาก พอมือ ๒ มือ ๓ มันไม่เห็นอร่อยเหมือนมือแรกเลย เพราะมันเคยชิน มันคุ้นเคยแล้ว ความรสชาติมันคุ้นแล้ว มันไม่ประทับใจเหมือนครั้งแรกเลย

นี่ก็เหมือนกัน เวลามันปล่อยแล้วก็จะเอาสิ่งที่ประทับใจครั้งแรกมาเป็นเป้าหมายนะ ตายเลยนะ มันจะทำให้เราย่ำแล้ว มันเป็นนิวรรณ์แล้ว พอนิวรรณ์ธรรม เห็นไหม มันกางกั้นแล้ว พอกางกั้นเราก็หัวทกกันขวิดแล้ว นี่กิเลสมันหลอกเรา ทั้งๆ ที่ทำงานอยู่ ทั้งๆ ที่ซักจิวอยู่ ทั้งๆ ที่ซักทำความสะอาดของเราอยู่ ขณะที่ทำสะอาด ถ้ามันสะอาดเข้ามาเป็นชั้นเป็นตอน ให้เป็นสะอาดของมันเอง มันเป็นของมันเอง ธรรมะนี้เป็นสัจธรรม มันเป็นอย่างนั้น สัจธรรมมันต้องเป็นของมันขึ้นมาโดยสัจธรรม

แล้วหน้าที่ของเราคือมรรค ทุกข์ เหตุให้เกิดทุกข์ วิธีการดับทุกข์ เห็นไหม ทุกข์ดับเพราะวิธีการ ถ้าวิธีการดับทุกข์ เราทำวิธีการไป มรรคนี้มันทำไปแล้วผลของมันช่างมัน ผลที่มันจะเป็นอย่างไรช่างหัวมัน เพราะอะไร?

เพราะสิ่งต่างๆ มันไม่เหมือนกัน สิ่งที่เป็นวัตถุ เป็นจิวนี่ เป็นวัตถุนี้ มันเหมือนกันหมดเลย แต่อาการของใจไม่เหมือนกัน บารมีอำนาจวาสนาไม่เหมือนกัน ความเห็นเป็นของใจไม่เหมือนกัน กิเลสไม่เหมือนกัน โทสจริต โมหจริต โลภจริต เห็นไหม จริตไม่เหมือนกัน ยาก็ไม่เหมือนกัน สิ่งที่เราไปแก้ไขก็ไม่เหมือนกัน การนำหนักของยาก็ไม่เหมือนกัน ไม่เหมือนกันทั้งนั้น! ไม่ได้เหมือนกันเลย! ไม่มี! สิ่งที่ทำให้เหมือนกันมันก็ต้องไปให้เป็นสัจจะความจริงของใจดวงนั้นสิ

แล้วสิ่งนั้นมันจรตนิสัยเป็นอย่างไร เวลามันสร้างมรรคขึ้นมา มรรคก็ต้องสร้างขึ้นมาตามจรตนั้น พอจรตนั้นมันก็เข้าไปแก้ไขโรคนั้น ใครเป็นโรคอะไรก็ต้องใช้ยาที่กำจัดโรคนั้นเข้าไปแก้โรคนั้น ถ้าจิตมันมีวิชาเป็นอย่างไร มันมีความหลงอย่างไรก็เอามรรคญาณที่เราสร้างขึ้นมา “เกลือจิ้มเกลือ” เอาสิ่งที่ไม่ชอบเข้าไปทำลายมัน ทำลายอย่างนั้น

นี่จิตโดนทำลายอย่างนั้น รักษาความสะอาดอย่างนั้นเข้าไปบ่อยครั้ง ชักแล้วชักเล่า ชักแล้วชักเล่า มันต้องเป็นความจริงสิ ความจริงขึ้นมา คุณิ เวลาอาหารเรากินเข้าไป ถ้าอิมแล้วนะ จนถึงคอนะ ขยับเขยื้อนมันก็ลงไปคอไม่ได้ อัดอั้นด้วยนะ อิมแล้วยังฝืนกินเข้าไป มันเป็นโทษเลย

นี่ก็เหมือนกัน ถ้าจิตมันเป็นไปจริงแล้ว ให้มันเป็นพยานหลักฐานขึ้นมาจากหัวใจสิ ถ้ามันอิมเต็มขึ้นมาจะ จนมันล้นออกมา นี่วิปัสสนาฆ่าแล้วฆ่าเล่า มันจะเป็นอะไรไป มันจะเป็นผลของเราไป ผลอยู่ในหัวใจของเรา เราทำของเราได้ ผลของเราเกิดจากเรา

ถ้ามันปล่อยวางเข้ามา มันจะปล่อยวางมาอย่างนี้ละ อย่าไปยึดติด ถ้ายึดมันถือมัน เห็นไหม ทานที่อยู่อย่างนั้น แล้วเราก็ไม่ขยับเลย จะมาถือศีล ศีลก็ต้องเป็นอย่างนั้นนะ เกร็งไปหมดเลย ยิ่งสมาธิแล้วยิ่งว่างๆ ว่างๆ มันเป็นสูตรสำเร็จ มันเป็นเอกิเลสมาครอบหัวไว้ แล้วก็ไปปฏิบัติ มันปฏิบัติจริงหรือเปล่า?

ถ้าปฏิบัติจริง มันเป็นสัจจะความจริงของเรา ธรรมขององค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้าเป็น ธรรมขององค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้านะ ธรรมของครูบาอาจารย์เป็นของครูบาอาจารย์นะ ธรรมของเราเป็นธรรมของเรา ธรรมของเราคือประสบการณ์ของเรา แต่วิธีการที่ฟังมานั้นมันเป็นคำสอน มันเป็นสมบัติของท่าน แล้วเราเอามาเป็นประเด็นในหัวใจของเรา แล้วเราพยายามทำของเราขึ้นมา จนเป็นประสบการณ์ตรงของเราขึ้นมา ประพฤติปฏิบัติขึ้นมา นี่กรรมฐาน

เราเป็นลูกศิษย์กรรมฐาน เรากรรมฐาน ฐานของใจ กรรมฐาน เห็นไหม ไปวัดวัดใจ วัดความรู้สึก วัดสถานะ วัดความเป็นไปของจิตให้มันเจริญขึ้น วุฒิภาวะให้สูงขึ้น อย่าต่ำลง ถ้าสูงขึ้นมา

เราจะยื่นมองกระแสโลกด้วยความทันสมัยคนนะ กระแสมันเป็นไป เห็นใหม่ เราไม่เป็นเหยื่อ เราไม่ไปกับโลก เรามีจุดยืนของเรา ถ้าไม่อย่างนั้นเราเป็นเหยื่อนะ เป็นเหยื่อของโลก

คูติ คุณขนาดผู้ที่ประพฤติกปฏิบัตินะ ธรรมขององค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้า “โมฆบุรุษ” ตายเพราะเหยื่อ ตายเพราะลาภ ลาภสักการะนี้ทำให้พระตายหมดเลย แล้วปัจจัยเครื่องอาศัยต้องใช้สอยใช้ใหม่ แต่เราไม่ไปกับลาภไป เราใช้สอยไปเพื่อความจำเป็น เห็นใหม่ สิ่งที่มีความจำเป็นต้องใช้สอยก็ต้องใช้สอย เพราะมันเป็นสัจจะความจริง จริงโดยสมมุติไง

ปัจจัยเครื่องอาศัยรักษาชีวิตนี้ไว้ เพื่อพยายามค้นคว้าหาธรรม ถ้าธรรมได้มาในชีวิตแล้วนะ นี่เข้าใจในชีวิต เข้าใจในชีวิตมันจะเข้าใจไปหมดเลย แล้วเราจะไม่ไปกับโลกเขา ไม่ไปกับโลกนะ อยู่กับโลก ไม่ติดกับโลก แล้วไม่แบก ปล่อยวางไว้ สัจจะความจริงต่างๆ ปล่อยวางให้หมด ปล่อยวางนะ แต่ห้ามปล่อยวางความเพียรชอบ ห้ามปล่อยวางสัจจะความจริง

การปล่อยวางปล่อยวางจากภายนอก เราไม่ไปสร้างความเดือดร้อนให้ใคร แต่ในหัวใจเรางานมหาศาลเลย ธรรมจักรมันเคลื่อนมันหมุนนะ ปัญญาในหัวใจมันเคลื่อนไปนะ มันภายในนี้ งานนี้สุดยอดมาก ทำอย่างงานมหาศาล แล้วกำจัดกิเลสในหัวใจของเรา สิ้นสุดกระบวนการในการทำของเรา เอวัง